

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת נשא
שנת תשפ"ה

גליון
ק"ח

שיעורי חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

• דיני נפשות

בחצפה, מרגישים ממש שהעבודה הלכה לריק - אבל אם מתאזרים בסבלנות, עושים את העבודה בשלמות, יודעים 'אני עובד בשביל הקדוש ברוך הוא, אני עובד עם נשמות ישראל, ומאמינים ש'כל מלה שאני מדבר עם הילדים, חודרת ומועילה, לא עכשו אלא לאחר זמן', אז יש כוח להמשיך והזכויות הן עצומות.

הדרכה בחנוך מהגאון ר' חיים קניבסקי

כשהייתי בל"ג בעומר בארץ ישראל, מלמד הביא לי מתנה, ספר בשם: "מרון שור התורה בקדש פנימה", המכיל עבודות יפות מהגאון רבי חיים קניבסקי זכר צדיק לברכה. וראיתי שם ספור נפלא שעוד לא שמעתי, זה מאד מצא חן בעיני ועשיתי לעצמי קפול בספר בעמוד הזה, רציתי לספר אותו למלמדים. אז אספר את זה מתוך הספר:

רבי שלמה קניבסקי שליט"א (בנו של רבי חיים) מספר: פעם אחת אמרתי לאבי שכבדו אותי לשאת דרשה בעניני חנוך. "אבא אמר לי, לומר שני דברים; ואני אגיד לכם בדיוק את הדברים. הדבר הראשון: מרון החזון איש היה המיסד של ישיבת 'תפארת ציון', כשפתח את הישיבה, השתדל שבכל שיעור יהיה בחור אחד מגבול או נכה, ולמה? כדי שהחברים בשיעור יעזרו לו לצאת

בנינו ערבים בעדנו

חכמינו הקדושים אומרים לנו (שיר השירים רבה א, ד): בשעה שהקדוש ברוך הוא נתן את התורה, אמר הקדוש ברוך הוא לבני ישראל: "תביאו לי ערבים שתשמרו את התורה", אמרו בני ישראל: "יש לנו ערבים, האבות הקדושים", ועל זה הדרך נסו בני ישראל להביא כל מיני ערבים, אבל הקדוש ברוך הוא בטל את כל ההצעות, עד שבני ישראל אמרו: "אנחנו נביא את הילדים שלנו לתלמוד תורה אל המלמד, ואת הבנות שלנו אל המורות בבית החנוך, הם יהיו ערבים בעדנו שנשמר את התורה", אמר הקדוש ברוך הוא: "אלו הם ערבים טובים, בזכות הילדים אני אתן לכם את התורה".

היוצא מזה, שכל קבלת התורה היא רק בזכותכם מלמדים ומורות יקרים, שיושבים ולומדים עם הילדים את התורה הקדושה.

בנדאי שעובדים מאוד מאוד קשה, יושבים עם הילדים יום אחרי יום, שבוע אחרי שבוע, חדש אחרי חדש, מבלי לקבל 'תודה רבה', מבלי שמשהו אפילו ידע מה שעוברים ביום אחד בפתח עם הילדים. מלמד יכול לעבד ולהשקיע בילד, והוא כבר חושב שכבר פעל משהו אצל הילד, והנה הילד הופך את פניו ונופל בחזרה, הילד כבר שוב מדבר ועונה

בעזרת השם יתברך אנו מביאים לפניכם שיעור שנמסר למחנכים על ידי ראש הישיבה שליט"א בפרשת במדבר 'תשפ"ה.

הנגון המתוק של אקדמות

השבח להשם יתברך שאני זוכה לדבר כמה מלים אל המלמדים היקרים, עבורי זו זכות וכבוד גדול לחזק אתכם בעבודת הקדש שלכם.

אנו עומדים עכשו לפני חג שבועות הקדוש, עומדים לקבל את התורה, אז קדם כל אני רוצה לבקש מכם, בימים הספורים שנשארו עד שבועות, שתחדירו בילדים את הנגון המתוק של אקדמות. כל מלמד - לפי גיל התלמידים שלו, שילמד קצת יותר ויתרגם קצת יותר מהאקדמות. ותשירו את זה בנגון הידוע של האקדמות, הרי רבנו אמר (שיחות הר"ן, סימן רנו) שזהו שיר של חשק להשם יתברך, וצריכים להודות להשם יתברך על הנגון של האקדמות.

תחדירו בילדים את הקדשה שבאקדמות, תספרו להם את הספור של בעל האקדמות, תדברו עם הילדים על המעלה ועל האהבה של התורה, ועל החשיבות והאהבה שיש להשם יתברך אל בני ישראל.

בחור משיבה זה דיני נפשות! היות ואין לנו היום סנהדרין של עשרים ושלושה דינים, אתה מחיב להחזיר את הבחור לישיבה!

אמר המגיד שעור לחזון איש הקדוש: "רבי, אחרי שראיתי אותו מחלל שבת והוכחתי אותו, והוא לגלג ממני, הוא צחק ממני בפני כל הבחורים, בחור כזה יכול להשאר בישיבה?" החזון איש הקדוש שמע את דבריו והניח את ראשו על ידיו, אחר כך הוא התרומם ואמר: "דיני ממונות בשלשה, דיני נפשות בעשרים ושלושה, אתה צריך להחזיר אותו לישיבה!"

אמר המגיד שעור: "אם אני אחזיר אותו לישיבה, אני אהיה ללעג וקלס", החזון איש השתתק, והמגיד שעור נענה ואמר: "המצב הוא כה, או 'אני' או 'הוא', אם הוא חוזר אני לא יכול להיות שם", והחזון איש הניח בפעם השלישית את ראשו על ידיו, ואחר כך הוא התרומם ואמר: "דיני ממונות בשלשה, דיני נפשות בעשרים ושלושה, לזרק בחור זה דיני נפשות! הטענה שלך שאם הבחור חוזר - אתה תהיה מכרח לעזב את הישיבה ולא תהיה לה פרנסה, זה דיני ממונות; דיני ממונות אפשר גם לדון עם דין שהוא יחיד ממחה, אני הוא יחיד ממחה, ואני אומר שאתה יכול לעזב את הישיבה והבחור צריך לחזור!" והחזון איש צוה שהבחור יחזר לישיבה.

אמר המגיד שעור לחזון איש: "אם כן, אני לא יכול למסר את השעור לבחורים", אמר לו החזון איש: "טוב, אם אתה לא יכול למסר שעור, אתה מפטר ממשרתך", והוא שאל את החזון איש: "ומי ימסר את השעור?" אמר לו החזון איש: "אני אבוא מחר למסר את השעור במקומך", וכך הוה, למחרת בא החזון איש ומסר את השעור. לבסוף נשבר המגיד שעור וחזר לשמש כמגיד שעור לבחורים. עד כדי כך היה החזון

זה נפלא, אחד שיכול לקום בחצות - זה נפלא, ואחד שמקבל מאה' בכל מבחן - זה נחמד מאוד למלמד... הכל טוב ויפה, אבל ה'יהודי' הוא - מי שיוצא מגדרו בשביל השני, מי שעושה חסד עם ילד אחר, הוא לא דוחף ילד מהספסל, הוא לא דוחף את הילד שאפו מנזל.

כל ילד הוא 'דיני נפשות'

עוד ספור מספר רבי שלמה שליט"א: עוד דבר בקש ממני אבא שאני אספר, ספור שקרה אצל החזון איש. יום אחד נקש בחור בדלת ביתו של החזון איש ובכה, שאל אותו הצדיק הקדוש החזון איש: "למה אתה בוכה?" ענה הבחור שהוא לומד בישיבת 'תפארת ציון' וזרקו אותו מהישיבה, שאל אותו הצדיק הקדוש החזון איש: "למה זרקו אותך מהישיבה?" הבחור הסמיק ואמר בבושה: "ראו אותי מחלל שבת בפנימיה" נענה החזון איש: "טוב, לך הביטה ואני כבר אקרא לך".

החזון איש שלח שיקראו למגיד שעור, והמגיד שעור נכנס, והחזון איש שאל אותו: "תגיד לי, אתה זרקת את הבחור מהישיבה?" המגיד שעור נבון מעט וענה: "כן", שאל אותו החזון איש: "למה זרקת אותו מהישיבה?" ענה המגיד שעור: "הבחור הזה חלל שבת!"

החזון איש הניח את ידיו על השלחן והשעין את ראשו על ידיו, ואחר כך הוא הרים את ראשו ואמר: "בידוע שהלכה הוא (עין סנהדרין לב) 'דיני ממונות בשלשה, ודיני נפשות בעשרים ושלושה', כלומר, כשיש למישהו טענות על השני שהוא גנב ממנו, הולכים לבית דין של שלשה דינים כדי לפסק את הדין, אבל בשביל 'דיני נפשות', אם רוצים להרג מישהו, צריכים כבר בית דין של 'עשרים ושלושה' דינים, ואמר לו החזון איש הקדוש: "אתה רוצה לדון כאן בחור לזרק אותו מהישיבה; לזרק

מהפכה ולהכנס אליה, ולטל ידיים וכיוצא בזה, וכך יתרגלו לעשות חסד!" זה הרי דבר עצום!

איש החסד הוא מצטין הכמה

בדיוק לפני שבועים היה לנו בגמרא את הספור של רבנו הקדוש, הגמרא מספרת (בבא מציעא דף פה): היה עגל שלקחו אותו לשיטה, והוא ברח והתחבא מתחת לטליתו של רבנו הקדוש, הוא בכה: "הולכים לשחט אותי", אמר לו רבנו הקדוש: "לך! בשביל זה נבראת!" אצל הצדיקים הרי מאוד מדקדקים אפלו על כל דבר קטן, ואמרו בשמים: "אתה לא מרחם על העגל, לא ירחמו עליך!" רבנו הקדוש קבל יסורים למשך 'שלוש עשרה שנה', שש שנים היו לו אבנים במרה; אלו יסורים שכאלו, דבר אים ונורא, השם ישמר, אי אפשר לצאת לצרכיו כרגיל; היום עושים על זה נתוח, רבנו הקדוש הרים כאלו צעקות כשהוא יצא לצרכיו, עד ששמעו את זה למרחק של קילומטרים. ואחר כך היו לו שבע שנים כאבי שנים.

יום אחד המשרתת שלו נקתה את החצר, אמר רבנו הקדוש למשרתת: "אל תטאטי את העכברים הקטנים, תשאירי אותם מחוץ לחצר, כי כתוב (תהלים קמה, ט): 'ורחמי על כל מעשיו'", ואז אמרו בשמים: "הואיל ומרחם - נרחם עליה", אם הוא מרחם על העכברים - ירחמו עליו.

אחרי השעור בדרך הגמרא, דברנו על כך שמלמדים ומורות צריכים לספר את הספור הזה לילדים, גם האבות צריכים לדבר על כך בסעודות שבת עם ילדיהם.

צריכים ללמד את הילדים: איך שאתה מתנהג עם השני - כך יתנהגו אתה! מיהו המצטין של הפכה? הילד שהוא 'איש החסד'! לא זה שיודע להגיד יותר פרקי משניות, ולא זה שיכול לקום בחצות; מי שיודע להגיד ח"י פרקים משניות -

רב עם ילדים אחרים, וכל הזמן הוא מתלונן, ולשני יש אפי קל יותר, אזי אסור לדרש מהילד בעל האפי הקשה את אותם הדברים שדורשים מבעל האפי הקל, זו טעות של מלמדים והורים.

הילד עם האפי הקשה הרי יש לו אפי קשה, הוא כמו ילד נכה; אי אפשר כל פעם להעיר לו, צריכים להצליח לסובב את הספור כף שהאשמה לא תפל כל פעם על הילד הזה, צריכים לרחם עליו הרבה ולא לדחות אותו, וצריכים לעזור לו בהדרגה וללמד אותו מדות טובות.

באו נכניס את כל הילדים אל הר סיני

הספור של החזון איש הקדוש הוא לא בשביל מלמדים, זה בשביל ראשי ישיבות של בחורים; מלמד צריך לדעת שהילדים שיש לו בפתה הם ילדים יקרים מאוד, ואילו דיני נפשות, וצריכים לרחם על כל תלמיד, כמו שכתוב בפסוק: (תהלים קמה, ט) "ורחמיו על כל מעשיו".

אנו מתקרבים עכשו אל קבלת התורה, באו נכניס את 'כל' הילדים אל הר סיני.

יעזר השם יתברך שיהיה לכם חג מאיר ושמח, אמן.

לקטן אין דעת, העבודה שלנו היא לחנך את הילדים כדי שפאשר הם יהיו 'גדולים' הם יהיו יהודים טובים.

מה הוא להתבטא על ילד: "הילד הזה לא מעניין בכלום"? איך מלמד יכול להגיד כזה דבר?! - צריכים לרחם על ילדים!

על הילדים הקשים מרחמים יותר

היום דברתי עם משפחה, והאבא שאל אותי: "מה אני צריך לעשות אם אני אוהב ילד אחד יותר משאר הילדים?" אמרתי לו: מעניין, השם יתברך נתן לי בינתים שתיים עשרה מתנות, ואני אומר לך את האמת הצרופה; אני לא מחפש להרשים, אני לא מחפש להראות עצמי כבעל מדרגה שאני כבר משלם לגמרי, יש לי דברים שאני צריך לתקן, אבל שיקרה כזה דבר שילד אחד יהיה אהוב עלי יותר משאר הילדים! - אני מודה להשם יתברך שכל הילדים שלי הם אהובים אצלי שנה בשנה! איך אפשר להגיד: "ילד אחד אני אוהב יותר משאר הילדים?"

בנדאי שיש ילדים שהם יותר מאתגרים, יש להם טבע יותר קשה, אבל את אלו לא אוהבים פחות, ההפך, על אלו אני מרחם יותר, אני דורש מהם פחות.

אם רואים שני ילדים, אחד לא מפסיק לעשות צרות, תמיד הוא

איש מחבר לשיבה ולתלמידים, עד כאן הספור שאמר הגאון רבי חיים שייספרו באסיפת החנוכה.

מהספור רואים איך החזון איש מסתפל על כל תלמיד, זה נחשב ל'דיני נפשות'!

הבחור רוצה לחזור בתשובה

אני מתאר לעצמי שאחרי השעור הזה תתרחש מהומה בחדר המלמדים, הרוחות יתלהטו, 'מה זאת אומרת? חייבים להחזיק בשיבה בחור שהוא מחלל שבת?!' ולכן אני רוצה לציין, לא מדבר כאן בבחור שצוחק מהפל ואינו מאמין, חס ושלום, אם מכניסים כזה בחור בשיבה, הישיבה נחרבת; כאן מדבר בבחור שבא לחזון איש בבכי שהוא כבר ישתפר, והוא מתחרט על מעשיו.

הספור הוא בשבילנו המלמדים

כשמדברים עם המלמדים על 'ילדים' - לא מדברים על ספור כזה: הספור מדבר על 'בחור ישיבה' שהוא כבר גדול; וזה גם יכול להיות חזק 'בשבילנו המלמדים' שאם אנחנו לא טובים, עדין אפשר למנות אותנו למלמדים.

אבל ילד? את הילד בנדאי שצריכים להחזיק בתלמוד תורה, הוא הרי קטן, קטן הרי פטור מהתורה מהכל, לקטן אין שכל,

מכתבים בעניני חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

תדבר אל הילדים הרבה דבורי

אמונה, כך הם יהיו בריאים ורגועים

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרושת אחרי קדושים, ב' איר, שנת ה'תשפ"ג
לכבוד המלמד ... גרו יאיר
קבלתי את מכתבך.

לומדים את התורה הקדושה - הוא לא מרשה למלאך להחרב, רואים שכל העולם עומד על התורה של תינוקות של בית רבן.

תדבר אל הילדים הרבה דבורי אמונה, כך הם יבראו בכל הבחינות. ככל שהמלמד מדבר ומשוחח על אמונה ועל ספורים של השגחה פרטית, ספורים של אמונה ובטחון

חכמינו זכרונם לברכה אומרים (מסכת פלה ובתי, פרק ב): "בכל יום מלאך יוצא מלפני הקדוש ברוך הוא לחבל את העולם, בין שהקדוש ברוך הוא מסתפל בתינוקות של בית רבן, מיד נהפך כעסו לרחמים", כל יום יוצא משמים מלאך ורוצה להחרב את העולם, וכשהקדוש ברוך הוא רואה שהילדים, תינוקות של בית רבן

נעשית בכתה אוירה רגועה, אוירה מתוקה; הילדים רוצים לבא לתלמוד תורה, הם מצפים לחזור לתלמוד תורה.

דבר מענין המלמדים יכולים לראות; הילדים שבאים מבית שמדברים הרבה אמונה - להם אין פחדים, הם לא צריכים טפולים מאמות העולם, הילדים האלו הם ילדים שמחים, לא חסר להם כלום, ואלו שבאים מביתם שלא מדברים מאמונה - הם צריכים טפולים.

השם יעזר שתצליח בכל הענינים.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת אמר תשפ"ג)

איה מלמדים את הילדים לסמוך על השם יתברך?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

רציתי לשאול איה מלמדים את הילדים לסמוך על השם יתברך, בזמן שבטבעם הילדים סומכים על ההורים?

י"שר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת שלח, כ"ב סיון, שנת תשע"ט לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

איה שמחנכים את הילדים - כך הם גדלים; אם מדברים אתם הרבה מהשם יתברך הם יגדלו עם אמונה.

תראה לדבר עם הילדים שלך ספורים של תפילה וספורי צדיקים. תספר להם בתדירות איה השם יתברך עוזר כשמתפללים אליו ומבקשים ממנו, שהם ישמעו איה הצדיקים הקדושים זכו להיות כל כך קדושים וגדולים על ידי שידברו הרבה אל השם יתברך, כך תכנס בהם אש של קדושה.

ילדים אוהבים מאד לשמוע ספורים, זה מלהיב את לבם לעבודת השם יתברך. כפי שרבינו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק א', סימן רמח): "ידע, שספורי מעשיות מצדיקים הוא דבר גדול מאד, כי על ידי ספורים מצדיקים נתעורר ונתלהב הלב בהתעוררות גדול להשם יתברך, בחשק נמרץ מאד". כששומעים ספור על צדיק הלב מתלהב, מקבלים חשק עצום להיות יהודי כשר, אחרי שרואים שהצדיק זכה ועמד בכל הנסיונות שלו.

השם יעזר שתצליח בכל הענינים.

...

(ספר עצתו אמונה חלק ז', מכתב תרסז)

מרור חינוך

בקול ברסלב

לשמיעת כל שיעורי החינוך

(באדיש)

מראש הישיבה שליט"א

בקול ברסלב

הקישו 1-2-4-2-1

- שמוע ויהי נשעב -

לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: chinuchgilyon@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון חיוזק (נשים)

שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד

079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / 845-351-9060 / אנגליה 03303502363

קנדה 438-320-9090

...

קול ברסלב

שיעורים; חיוזק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד

079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / 845-351-0910 / אנגליה 03303502361

קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370

מייל חיוזק יומי chizikyomi@gmail.com